Office of the Additional Principal Chief Conservator of Forests,
Mangrove Cell, Mumbai
302, Wakefield House, 3rd Floor, Ballard Estate, Above Britannia & Co. Restaurant,
Fort, Mumbai-400 001
Ph: 022-2694984, 22694985, Email: ccfmmumbai@gmail.com / dcfmangrovecell@gmail.com.

Mangrove Cell / DCF/ 136 /2024-25 Date:-14.11.2024

To,

The Prothonotary and Senior Master
Hon'ble High Court, Mumbai.

Sub :- Compliance report by the Mangrove Monitoring Committee as per the Directions of Hon'ble Bombay High Court Order Dated 17th September, 2018 in PIL 87/2006

The Hon'ble Bombay High Court vide order dated 17th September, 2018 in PIL 87/2006 has directed the monitoring committee headed by the Divisional Commissioner as mentioned in Government Resolution dated 16th October, 2018 to submit compliance report after every three months. Accordingly, I am submitting the **19th Compliance Report** of the said committee. The same may please be brought to the notice of the Hon'ble Bombay High Court.

(Dr. Shailendrakumar Jadhav)
Member Secretary,
State Mangrove Monitoring Committee
And Deputy Conservator of Forests,
Mangrove Cell, Mumbai.

Copy to: - Government Pleader (Original side), Bombay High Court.
Copy to: - Chairman and Additional Chief Secretary (Revenue), Government of Maharashtra
Copy to: - Principal Secretary (Forests), Government of Maharashtra
Copy to: - Chairman and Divisional Commissioner, Konkan Division.

Mangrove Monitoring Committee Meeting Minutes

Sr. No.	Attachments
1	MANGROVE MINUTES - 28.05.2024
2	MANGROVE MINUTES - 28.10.2024

Sr. No.	Attachments
1	MANGROVE SURAKSHA APP – 14.11.2024 STATUS

अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, मुंबई यांचे कार्यालय,
३०२, वेक फिल्ड हाऊस,३ रामजला, ब्रिटानियारेस्टोरंटजवळ, बॅलार्डइस्टेट, फोर्ट,मुंबई-४००००१.
दुरध्वनीक्र.०२२-२२६१४९८५/८४ Email:ccfmangrove@mahaforest.gov.in /ccfmmumbai@gmail.com

विषय:- कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समितीच्या ३० व्या बैठकीचे मंजूर इतिवृत्त.

जा.क्र.कक्ष-१/कांदळवन समिती/ ५८ /२०२४-२५
फोर्ट, मुंबई ४०० ००१ दिनांक: ०५.०७.२०२४

प्रति,

१. मा. विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, नवी मुंबई.
२. मा. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, मुंबई.
३. मा. पोलिस आयुक्त, मुंबई/ठाणे/नवी मुंबई.
४. मा. पोलीस अधिक्षक, ठाणे (ग्रा)रायगड/पालघर/रत्नागिरी/सिंधुदुर्ग (पोलीस उप अधिक्षक व त्यावरील दर्जाचे अधिकारी)
५. मा. आयुक्त, महानगरपालिका बृहन्मुंबई/ठाणे/कल्याण-डोंबिवली/मिरा-भाईंदर/वसई-विरार/नवी मुंबई /पनवेल/ भिवंडी- निजामपूर/ उल्हासनगर (उपआयुक्त व त्यावरील दर्जाचे अधिकारी)
६. मा. मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) ठाणे.
७. मा. मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) कोल्हापूर (विभागीय वन अधिकारी व त्यावरील दर्जाचे अधिकारी)
८. मा. महानगर आयुक्त, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (MMRDA)
९. मा. उपाध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, शहर आणि औद्योगिक विकास महामंडळ (CIDCO)
१०. मा. उपाध्यक्ष तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र गृह निर्माण व क्षेत्र विकास प्राधिकरण (MHADA)
११. मा. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, झोपडपट्टी पुनर्विकास प्राधिकरण (SRA)
१२. मा. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ (MIDC)
१३. मा. संचालक, पर्यावरण तथा सदस्य सचिव, महाराष्ट्र सागर तटीय क्षेत्र व्यवस्थापन प्राधिकरण (MCZMA)
१४. मा. जिल्हाधिकारी, मुंबई/ मुंबई उपनगर/ ठाणे/ पालघर / रायगड / रत्नागिरी / सिंधुदुर्ग.
१५. मा. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाचे क्षेत्रिय अधिकारी.
१६. उप वनसंरक्षक (कांदळवन कक्ष), मुंबई.
१७. विभागीय वन अधिकारी, मुंबई कांदळवन संधारण घटक, मुंबई.
१८. नवी मुंबई एन्व्हारमेंट प्रिझर्वेशन सोसायटी.
१९. श्रीमती. हेमा रमाणी, बॉम्बे एन्व्हारमेंट ॲक्श्न ग्रुप.
२०. श्री. स्टॅलिन डी, वनशक्ती (NGO)
२१. महाराष्ट्र मच्छिमार कृती संघ यांचे प्रतिनिधी
२२. संचालक, बॉम्बे नॅचरल हिस्ट्री सोसायटी (BNHS)
२३. उप मीठ आयुक्त, मीठागरे विभाग, मुंबई (विशेष निमंत्रित)

संदर्भ :- १. या कार्यालयाचे पत्र क्र.जा.क्र.कक्ष-१/कांदळवन समिती/११/सन २०२४-२५, दि.१०.०५.२०२४.
२. या कार्यालयाचे पत्र क्र.जा.क्र.कक्ष-१/कांदळवन समिती/२३/सन २०२४-२५, दि.२७.०५.२०२४.

उपरोक्त संदर्भान्वये कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समितीची ३० वी बैठक मंगळवार, दि.२८.०५.२०२४ रोजी मा. विभागीय आयुक्त तथा अध्यक्ष, कोकण विभाग यांचे अध्यक्षतेखाली घेण्यात आली होती.

सदर बैठकीचे मंजूर इतिवृत्त आपणास माहिती व पुढील कार्यवाहीसाठी पाठविण्यात येत आहे. तरी, कृपया अवलोकन होणेस विनंती आहे.

(डॉ.शैलेंद्रकुमार जाधव, भा.व.से)
सदस्य सचिव,
कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समिती
तथा उप वनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई

सोबत : बैठकीचे इतिवृत्त.

कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समितीची ३० वी बैठक

दिनांक २८.०५.२०२४ रोजीचे इतिवृत्त

समितीचे विभागीय आयुक्त तथा अध्यक्ष, कोकण विभाग तसेच समितीचे अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा सह-अध्यक्ष, कांदळवन कक्ष यांच्या अध्यक्षतेखाली कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समितीची जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर, ओल्ड कस्टम हाऊस, शहीद भगतसिंग मार्ग, फोर्ट, मुंबई येथे ३० वी बैठक पार पडली. समितीच्या सदस्य सचिव यांनी उपस्थितांचे स्वागत केले व मा.अध्यक्ष यांच्या अनुमतीने समितीच्या कामकाजास सुरुवात झाली. सदर बैठकीस खालील नमूद अधिकारी व कर्मचारी व्यक्तीश: अथवा व्हि. सी. द्वारे उपस्थित होते.

अ.क्र.	नाव	पद	कार्यालय
१.	श्री.पी.वेलरासू, भा.प्र.से.	अध्यक्ष तथा विभागीय आयुक्त	विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, कोकण भवन यांचे कार्यालय
२.	श्री. एस. व्ही. रामाराव, भा.व.से.	सह अध्यक्ष तथा अपर प्रधान मुख्य वन संरक्षक	कांदळवन कक्ष, मुंबई
३.	श्री. संजय एल. यादव, भा.प्र.से.	जिल्हाधिकारी	जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर यांचे कार्यालय
४.	श्री. राजेंद्र शं. क्षीरसागर, भा.प्र.से.	जिल्हाधिकारी	जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर यांचे कार्यालय
५.	श्री.एम.देवेंदर सिंह (व्ही.सी.द्वारे), भा.प्र.से.	जिल्हाधिकारी	जिल्हाधिकारी, रत्नागिरी यांचे कार्यालय
६.	डॉ.शैलेंद्रकुमार जाधव, भा.व.से.	सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक	कांदळवन कक्ष, मुंबई
७.	श्री.एस.एन.रेड्डी, भा.व.से.	उपवनसंरक्षक	उपवनसंरक्षक, सावंतवाडी यांचे कार्यालय
८.	श्री. विवेक गायकवाड	उप आयुक्त (महसूल)	विभागीय आयुक्तांचे कार्यालय, कोकण भवन, सी.बी.डी. बेलापूर, नवी मुंबई
९.	श्री.दिपक खाडे	विभागीय वन अधिकारी	विभागीय वन अधिकारी, मुंबई कांदळवन संधारण घटक, कुर्ला यांचे कार्यालय
१०.	श्री.सुदाम परदेशी	निवासी उपजिल्हाधिकारी	जिल्हाधिकारी, ठाणे यांचे कार्यालय
११.	श्री.जयराज कारभारी	निवासी उपजिल्हाधिकारी	जिल्हाधिकारी, शहर यांचे कार्यालय
१२.	श्री. संजय कुमार समोट	उपअधिक्षक	उपनमक आयुक्त कार्यालय, ट्रॉम्बे
१३.	श्री.जितेंद्र जगदाळे	सहाय्यक पोलीस आयुक्त	पोलीस आयुक्तालय, ठाणे
१४.	श्री.प्रशांत रोडे	अतिरिक्त आयुक्त	ठाणे, महानगरपालिका
१५.	श्री.धनाजीराव धायगुडे	अधीक्षक, नगरभूमापक व भूमि अभिलेख	जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर यांचे कार्यालय

१६.	श्री.उर्मिला पाटील	उपविभागीय अधिकारी	पनवेल, जि.रायगड
१७.	श्री.भागवत गावंडे	उपविभागीय अधिकारी	मुंबई शहर (पश्चिम)
१८.	श्री.प्रकाश संकपाळ	उपविभागीय अधिकारी	मुंबई उपनगर (पूर्व)
१९.	श्री.चंद्रकांत भगत	कार्यकारी अभियंता	महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, अंधेरी, मुंबई
२०.	श्रीमती विद्या सावंत	उपपर्यावरण अधिकारी	ठाणे, महानगरपालिका (प्रदूषण नियंत्रण विभाग)
२१.	श्री.सागर जाधव	सहाय्यक पोलीस निरीक्षक	सपोआ, नवी मुंबई यांचे कार्यालय
२२.	श्री.अरुण भोर	स.पो.आ. (समन्वय)	पोलीस आयुक्तालय कार्यालय, मुंबई शहर
२३.	श्री.संतोष कोळी	पोलीस उपनिरीक्षक	विक्रोळी विभाग, विक्रोळी स.पो.आयुक्त कार्यालय
२४.	श्री.स्टॅलिन डी.	संचालक, अशासकीय सदस्य	वनशक्ती
२५.	श्री.सचिन भालेराव	तहसिलदार (महसूल)	पालघर
२६.	श्री.पी.बी.गोफणे	पोलीस उपअधिक्षक	SP ऑफिस, रायगड यांचे कार्यालय
२७.	श्री.एस.ए.परब	सहा.आयुक्त	नवी मुंबई महानगरपालिका § परि -१
२८.	डॉ.वैभव विधाते	उपायुक्त	पनवेल, महानगरपालिका
२९.	श्रीमती विशाखा मोटखरे	उपआयुक्त	वसई विरार महानगरपालिका यांचे कार्यालय
३०.	श्री.अजय वानखेडे	उप नियोनकार	सिडको, नवी मुंबई
३१.	श्री.जगदीश पाटील	वरिष्ठ नियोजनकार	सिडको, नवी मुंबई
३२.	श्रीमती. हेमा रमाणी	बी.ई.ए.जी.	बॉम्बे एन्व्हारमेंट ॲक्शन ग्रुप
३३.	उप विभागीय अधिकारी, कणकवली	प्रतिनिधी (व्ही.सी.द्वारे)	
३४.	उप विभागीय अधिकारी, कुडाळ	प्रतिनिधी (व्ही.सी.द्वारे)	
३५.	पोलीस अधिक्षक, पालघर	प्रतिनिधी (व्ही.सी.द्वारे)	
३६.	पोलीस अधिक्षक, रत्नागिरी	प्रतिनिधी (व्ही.सी.द्वारे)	
३७.	उप निबंधक अधिकारी (S.R.O) चिपळूण	प्रतिनिधी (व्ही.सी.द्वारे)	
३८.	श्रीमती रेशमा पिटाले	प्रतिनिधी (व्ही.सी.द्वारे)	
३९.	तहसिलदार,वेंगुर्ला	प्रतिनिधी (व्ही.सी.द्वारे)	
४०.	पोलीस अधिक्षक, ठाणे (ग्रामीण)	प्रतिनिधी (व्ही.सी.द्वारे)	
४१.	श्री.तन्मय बोरे	प्रतिनिधी (व्ही.सी.द्वारे)	
४२.	महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ (MPCB)	अनुपस्थित	वसई विरार महानगरपालिका यांचे कार्यालय

अ.क्र	विषय	करावयाची कार्यवाही
१	कांदळवन क्षेत्र वन विभागास हस्तांतरीत करणेबाबत चर्चा.	• सदर विषयाच्या अनुषंगाने मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी जनहित याचिका ८७/२००६ अन्वये पारित केलेल्या कांदळवन क्षेत्राच्या हस्तांतरणांच्या आदेशांबाबत समितीचे सह-अध्यक्ष तथा अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (कांदळवन कक्ष), मुंबई यांनी सर्व उपस्थितांना मार्गदर्शन केले. तसेच कांदळवन कक्ष, मुंबई कार्यालयाकडे उपलब्ध असलेल्या माहितीनुसार जिल्हानिहाय / शासकीय विभागनिहाय (महसूल तसेच इतर विभाग) संबंधित विभागाच्या अधिपत्याखाली खाली नमुद केलेले कांदळवन क्षेत्र वन विभागास हस्तांतरीत करण्यासाठी प्रलंबित असल्याचे सांगितले.

अ.क्र.	जिल्हा	शासकीय विभाग	क्षेत्र (हेक्टर)	शेरा
१	सिंधुदूर्ग	महसूल	५८.१०	या संदर्भात निवासी उपजिल्हाधिकारी, सिंधुदूर्ग यांनी सिंधुदूर्ग जिल्ह्यातील एकूण ५८.१० हेक्टर क्षेत्रापैकी मौजे म्हारतळे, ता.वेंगुर्ला येथील शासकीय जमिनीवरील कांदळवन क्षेत्राची एकुण ८.२४ हेक्टर क्षेत्राची ड्रोनव्दारे मोजणीची कार्यवाही पूर्ण करुन सदरचे क्षेत्र वन विभाग, सावंतवाडी यांचे ताब्यात देण्यात आले असल्याचे सांगितले. तसेच, उर्वरित क्षेत्राची (४९.८५ हेक्टर) मोजणी करुन वन विभाग, सावंतवाडी यांचे ताब्यात समितीच्या पुढील बैठकीपूर्वी देण्याबाबत संबंधित उपविभागीय अधिकारी यांना सूचना देण्यात आले असल्याचे सांगितले आहे.
२	रत्नागिरी	महसूल	५७९.०१	सदर क्षेत्राबाबत जिल्हाधिकारी, रत्नागिरी यांनी एकूण ५७९.०१ हेक्टर क्षेत्राची मोजणी पूर्ण झालेली असून सदर क्षेत्र वन विभागास हस्तांतरण करण्याची प्रक्रिया अंतिम टप्प्यात असून ही प्रक्रिया समितीच्या पुढील बैठकीपूर्वी पूर्ण केली जाईल असे सांगितले.
३	पालघर	महसूल	१२७७.५८	या संदर्भात निवासी उपजिल्हाधिकारी, पालघर यांनी कांदळवन क्षेत्र हस्तांतरणाबाबत मोजणीची प्रक्रिया सुरु आहे. लोकसभा निवडणूकीच्या कार्यक्रमामुळे सदर मोजणी प्रक्रिया संथगतीने सुरु असून समितीच्या पुढील बैठकीपूर्वी कांदळवन क्षेत्र वन विभागाकडे हस्तांतरण करण्यात येईल असे सांगितले.
४	रायगड	JNPA	७०.३३	या संदर्भात मा.सह-अध्यक्ष तथा अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक यांनी रायगड जिल्ह्यातील JNPA कडील ७०.३३ हेक्टर क्षेत्र हस्तांतरीत करणे बाकी असून याबाबत JNPA यांनी त्यांचे स्तरावरून केंद्र सरकार (GOI) कडून संमती (Consent) घेवून सदरहू क्षेत्र कांदळवन विभागास हस्तांतरीत करणेबाबत तात्काळ कार्यवाही करुन त्याबाबतचा अहवाल समितीच्या पुढील बैठकीपूर्वी करणेत यावे असे निर्देश दिले.
५	ठाणे	महसूल	२.६९	सदर क्षेत्रावर अतिक्रमण झाले असल्याचे उपस्थित प्रतिनिधींनी सांगितले. याबाबत, जिल्हाधिकारी, ठाणे यांनी बैठकीत घेऊन त्याबाबतचा सविस्तर अहवाल समितीच्या पुढील बैठकीपूर्वी सादर करण्याबाबत मा.सह-अध्यक्ष तथा अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक निर्देश दिले.
६	मुंबई शहर	महसूल	२३.६५	या संदर्भात सदर क्षेत्र केंद्र शासनाच्या अंतर्गत सॉल्ट पॅन विभागाच्या ताब्यात असल्याचे मा.सह-अध्यक्ष तथा अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक यांनी सांगितले तसेच, मा.उच्च न्यायालयाच्या आदेशानूसार सदर क्षेत्र हस्तांतरण करण्याचे अनिवार्य असून याबाबत, जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर व सॉल्ट पॅन विभागाने त्याबाबत कार्यवाही करुन त्याबाबतचा अहवाल समितीच्या पुढील बैठकीपूर्वी देण्याबाबत निर्देश दिले.
		एकूण	२०११.३६	

<table>
<tr>
<td>२</td>
<td>कोकण विभागातील सर्व (७) सागर तटीय जिल्ह्यातील समितीकडे Offline पध्दतीने प्राप्त झालेल्या तक्रारींचा निपटारा करणेबाबत चर्चा.</td>
<td>दि.१५.०३.२०२४ पर्यंत कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समितीसमोर आलेल्या ऑफलाईन तक्रारीबद्दल झालेल्या चर्चेनुसार एकूण ९६ तक्रारी प्राप्त आहेत. याबाबत, मा.अध्यक्षांनी जिल्हानिहाय तक्रारीची संख्यापाहून संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी प्रलंबित तक्रारीवर कार्यवाही करणेसंबंधी सूचना दिल्या.
<table>
<tr><th>District</th><th>Total No. of Complaints of 30th Meeting</th></tr>
<tr><td>Mumbai City</td><td>0</td></tr>
<tr><td>Mumbai Suburban</td><td>30</td></tr>
<tr><td>Thane</td><td>40</td></tr>
<tr><td>Palghar</td><td>13</td></tr>
<tr><td>Raigad</td><td>13</td></tr>
<tr><td>Ratnagiri</td><td>0</td></tr>
<tr><td>Sindhudurg</td><td>0</td></tr>
<tr><td>Total</td><td>96</td></tr>
</table>
या तक्त्याप्रमाणे मुंबई उपनगर जिल्ह्यातील १५ तक्रारीबद्दल बैठकीमध्ये चर्चा केल्यानंतर मा.अध्यक्षांनी सदरहू समिती ही विभागीय स्तरावरील सनियंत्रण (Monitoring) करणेसाठी असून या समितीमध्ये प्रत्येक तक्रारनिहाय चर्चा करणे शक्य नसल्याने याबाबत कोकण विभागातील सर्व जिल्हाधिकारी यांनी त्यांचे स्तरावर असणा-या जिल्हास्तरीय कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समित्यांनी त्यांचे अधिनस्त असणा-या सर्व तक्रारीचे अवलोकन करुन तक्रारनिहाय दखल घेवून कांदळवन पुर्नस्थापन (Restoration) करणेसाठी लागणारा कालावधी आणि त्यासंबंधी येणा-या खर्चाचे (Associated Cost) संबंधित महानगरपालिका अथवा इतर स्वायत्ता संस्थाकडून करणेबाबत नियोजन करुन सविस्तर कृती आराखडा (Action Taken Report) तयार करावा व यावर सातत्याने सनियंत्रण करण्यात येवून ते नंतर विभागीय स्तरावरील समितीसमोर पुढील बैठकीपूर्वी सादर करणेबाबत सूचना दिल्या.</td>
</tr>
<tr>
<td>३</td>
<td>Mangorve Suraksha App वर प्राप्त तक्रारींकरिता ॲपवर स्थळपाहणीसाठी तारीख व स्थळपाहणी अहवाल विहित प्रारुपात ॲपवर अपलोड करणे व त्यानुषंगाने केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल या संबंधीत चर्चा.</td>
<td>दि.१६.०३.२०२४ पासून Mangrove Suraksha App सुर करणेत आले असून या ॲपवर तक्रारदार Online स्वरुपात तक्रार दाखल करतात व काही तक्रारी अजूनही offline प्रकारामध्ये प्राप्त होतात त्यादेखील या ॲपवर कांदळवन कक्षा मार्फत Upload केल्या जातात.</td>
</tr>
</table>

दि.२४.०५.२०२४ रोजी Mangrove Suraksha App वर प्राप्त तक्रारीबाबतची सद्यस्थिती खालीलप्रमाणे.

District	Total Complaint	Open Complaint	Close Complaint	Pending for giving date to site inspection	Pending for uploading site inspection report	Pending for uploading action taken report
Mumbai City	2	1	1	1	1	1
Mumbai Suburban	59	59	0	19	59	59
Palghar	10	10	0	10	10	10
Raigad	28	25	3	5	25	25
Ratnagiri	2	1	1	0	1	1
Sindhudurg	6	6	0	6	6	6
Thane	53	52	1	3	36	52
Total	**160**	**154**	**6**	**44**	**138**	**154**

मा.अध्यक्ष यांनी याबाबत असे निर्देश दिले की, ज्या तक्रारीबाबत स्थळपाहणीकरिता तारीख दिल्या नाहीत त्या तातडीने देणेत याव्यात व ज्या तक्रारीचा स्थळपाहणी अहवाल APP वर Upload केल्या नाहीत त्याबद्दल तात्काळ कार्यवाही करावी आणि ज्या तक्रारीबाबत कार्यपूर्ती अहवाल (Action Taken Report) Mangrove Suraksha App वर Upload केलेले नाहीत अशा तक्रारीबाबत संबंधित विभागाने म्हणजेच महसूल किंवा वन विभागाने यावर तात्काळ कार्यवाही करावी. याकरिता, कोकण विभागातील सर्व जिल्हाधिकारी यांनी जिल्हास्तरावरील समितीमध्ये आढावा घेऊन सर्व तक्रारींचा निपटारा करणेसंबंधी कृति आराखडा तयार करुन समितीच्या पुढील बैठकीपूर्वी सादर करावा.

४ मा.अध्यक्ष यांनी दिलेल्या सूचना

जिल्हास्तरीय समितीने त्यांच्याकडे प्रलंबित असणाऱ्या तक्रारींवर कोणत्या विभागाने कार्यवाही करावयाची आहे. हे स्पष्ट करुन खालीलप्रमाणे कार्यवाही करावयाची आहे.

अ.क्र.	तपशिल	कार्यवाही
१	वन जमिन	उप वनसंरक्षक
२	महसूल जमिन	जिल्हाधिकारी

तसेच तक्रारींचे अवलोकन करुन तक्रारनिहाय दखल घेवून संबंधित तक्रारींचे वर्गीकरण (Broad Classification) करावे. उदा. अतिक्रमण, कांदळवन तोड किंवा डेब्रिज काढणे इत्यादी विचारात घेवून वर्गीकरण करण्यात यावे.

जिल्हास्तरीय समितीने तक्रार निवारण करणेसाठी आवश्यक असणारे कांदळवनाचे पुर्नस्थापन

		(Restoration) करण्यासाठी अंदाजपत्रके तयार करुन त्याकरिता आवश्यक निधीची (Associated Cost) तरतूद जिल्हा नियोजन समिती (DPC) कडून करणेत यावी व या सर्व बाबी समाविष्ट करुन Detailed Action Plan सर्व जिल्हयांनी तयार करुन पुढील बैठकीमध्ये सादर करावा. मा.अध्यक्ष यांनी कांदळवन संरक्षणबाबत प्राप्त झालेल्या तक्रारीवरुन पोलीस यंत्रणेमार्फत गुन्हे नोंदविले जातात त्यामध्ये किती गुन्ह्यांमध्ये शिक्षा झालेली आहे (Conviction Rate). या गुन्हाच्या तपासाबाबतची सद्यस्थितीबाबतचा अहवाल पुढील बैठकीपूर्वी सादर करणेबाबत सूचना दिल्या.

(एस.व्ही.रामाराव, भा.व.से.)
सह अध्यक्ष,
कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समिती,
तथा अपर प्रधान मुख्य वन संरक्षक, कांदळवन कक्ष

(श्री.पी.वेलरासू, भा.प्र.से.)
अध्यक्ष,
कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समिती,
तथा विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग

अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, मुंबई यांचे कार्यालय,

३०२, वेक फिल्ड हाऊस,३ रामजला, ब्रिटानियारेस्टोरंटजवळ, बॅलार्डइस्टेट, फोर्ट,मुंबई-४००००१.

दुरध्वनीक्र.०२२-२२६९४९८५/८४ Email:ccfmangrove@mahaforest.gov.in /ccfmmumbai@gmail.com

विषय:- कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समितीच्या ३१ व्या बैठकीचे मंजूर इतिवृत्त.

जा.क्र.कक्ष-१/कांदळवन समिती/ १३२/२०२४-२५

फोर्ट, मुंबई ४०० ००१ दिनांक: १३.११.२०२४

प्रति,

१. मा. विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, नवी मुंबई.
२. मा. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, मुंबई.
३. मा. पोलिस आयुक्त, मुंबई/ठाणे/नवी मुंबई.
४. मा. पोलीस अधिक्षक, ठाणे (ग्रा)रायगड/पालघर/रत्नागिरी/सिंधुदुर्ग (पोलीस उप अधिक्षक व त्यावरील दर्जाचे अधिकारी)
५. मा. आयुक्त, महानगरपालिका बृहन्मुंबई/ठाणे/कल्याण-डोंबिवली/मिरा-भाईंदर/वसई-विरार/नवी मुंबई /पनवेल/ भिवंडी- निजामपूर/ उल्हासनगर (उपआयुक्त व त्यावरील दर्जाचे अधिकारी)
६. मा. मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) ठाणे.
७. मा. मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) कोल्हापूर (विभागीय वन अधिकारी व त्यावरील दर्जाचे अधिकारी)
८. मा. महानगर आयुक्त, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (MMRDA)
९. मा. उपाध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, शहर आणि औद्योगिक विकास महामंडळ (CIDCO)
१०. मा. उपाध्यक्ष तथा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र गृह निर्माण व क्षेत्र विकास प्राधिकरण (MHADA)
११. मा. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, झोपडपट्टी पुनर्विकास प्राधिकरण (SRA)
१२. मा. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ (MIDC)
१३. मा. संचालक, पर्यावरण तथा सदस्य सचिव, महाराष्ट्र सागर तटीय क्षेत्र व्यवस्थापन प्राधिकरण (MCZMA)
१४. मा. जिल्हाधिकारी, मुंबई/ मुंबई उपनगर/ ठाणे/ पालघर / रायगड / रत्नागिरी / सिंधुदुर्ग.
१५. मा. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाचे क्षेत्रिय अधिकारी.
१६. उप वनसंरक्षक (कांदळवन कक्ष), मुंबई.
१७. विभागीय वन अधिकारी, मुंबई कांदळवन संधारण घटक, मुंबई.
१८. नवी मुंबई एन्व्हारमेंट प्रिझर्वेशन सोसायटी.
१९. श्रीमती. हेमा रमाणी, बॉम्बे एन्व्हारमेंट ऍक्श्न ग्रुप.
२०. श्री. स्टॅलिन डी, वनशक्ती (NGO)
२१. महाराष्ट्र मच्छिमार कृती संघ यांचे प्रतिनिधी
२२. संचालक, बॉम्बे नॅचरल हिस्ट्री सोसायटी (BNHS)
२३. उप मीठ आयुक्त, मीठागरे विभाग, मुंबई (विशेष निमंत्रित)

संदर्भ :- या कार्यालयाचे पत्र क्र.जा.क्र.कक्ष-१/कांदळवन समिती/१२१/सन २०२४-२५, दि.२२.१०.२०२४.

उपरोक्त संदर्भान्वये कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समितीची **३१ वी बैठक मंगळवार, दि.२८.१०.२०२४** रोजी **मा. विभागीय आयुक्त तथा अध्यक्ष, कोकण विभाग** यांचे अध्यक्षतेखाली घेण्यात आली होती.

सदर बैठकीचे मंजूर इतिवृत्त आपणास माहिती व पुढील कार्यवाहीसाठी पाठविण्यात येत आहे. तरी, कृपया अवलोकन होणेस विनंती आहे.

(डॉ.शैलेंद्रकुमार जाधव, भा.व.से)
सदस्य सचिव,
कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समिती
तथा उप वनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई

सोबत : बैठकीचे इतिवृत्त.

कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समितीची ३१ वी बैठक
दिनांक २८.१०.२०२४ रोजीचे इतिवृत्त

समितीचे विभागीय आयुक्त तथा अध्यक्ष, कोकण विभाग तसेच समितीचे अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा सह-अध्यक्ष, कांदळवन कक्ष यांच्या अध्यक्षतेखाली कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समितीची जिल्हाधिकारी, मा. विभागीय आयुक्त यांचे दालनात, कोकण विभाग, कोकण भवन, सी.बी.डी.बेलापूर, नवी मुंबई येथे ३१ वी बैठक पार पडली. समितीच्या सदस्य सचिव यांनी उपस्थितांचे स्वागत केले व मा.अध्यक्ष यांच्या अनुमतीने समितीच्या कामकाजास सुरुवात झाली. सदर बैठकीस खालील नमूद अधिकारी व कर्मचारी व्यक्तीश: अथवा व्हि. सी. द्वारे उपस्थित होते.

अ.क्र.	नाव	पद	कार्यालय
१.	डॉ. राजेश देशमुख, भा.प्र.से.	अध्यक्ष तथा विभागीय आयुक्त	विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, कोकण भवन यांचे कार्यालय
२.	श्री. एस. व्ही. रामाराव, भा.व.से.	सह अध्यक्ष तथा अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (व्ही.सी.द्वारे)	कांदळवन कक्ष, मुंबई
३.	डॉ.शैलेंद्रकुमार जाधव, भा.व.से.	सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक	कांदळवन कक्ष, मुंबई
४.	श्री.राजेंद्र शं. क्षीरसागर, भा.प्र.से.	जिल्हाधिकारी (व्ही.सी.द्वारे)	जिल्हाधिकारी कार्यालय, मुंबई उपनगर
५.	श्री.अशोक शिंनगारे, भा.प्र.से.	जिल्हाधिकारी (व्ही.सी.द्वारे)	जिल्हाधिकारी कार्यालय, ठाणे
६.	श्री.एम देवेंदर सिंग, भा.प्र.से.	जिल्हाधिकारी (व्ही.सी.द्वारे)	जिल्हाधिकारी कार्यालय, रत्नागिरी
७.	श्री.अनिल पाटील, भा.प्र.से.	जिल्हाधिकारी (व्ही.सी.द्वारे)	जिल्हाधिकारी कार्यालय, सिंधुदूर्ग
८.	श्री.विशाल मदने	अवर सचिव (व्ही.सी.द्वारे)	पर्यावरण व वातारवणीय बदल विभाग, मंत्रालय, मुंबई (MCZMA)
९.	श्री.अभय पिंपळकर	संचालक (व्ही.सी.द्वारे)	पर्यावरण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१०.	श्री.मच्छिंद्र सुकटे	निवासी उपजिल्हाधिकारी (व्ही.सी.द्वारे)	जिल्हाधिकारी कार्यालय, सिंधुदूर्ग
११.	श्री.सुभाष भागडे	निवासी जिल्हाधिकारी (व्ही.सी.द्वारे)	जिल्हाधिकारी कार्यालय, पालघर
१२.	श्री.दत्तात्रय नवले	जिल्हाधिकारी,रायगड यांचे प्रतिनिधी (उ.जि.भू.मेट्रो)	जिल्हाधिकारी कार्यालय, रायगड
१३.	श्री.प्रदीप रा.तावरे	जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर यांचे प्रतिनिधी (सहा.अधीक्षक)	जिल्हाधिकारी कार्यालय, मुंबई शहर
१४.	श्री.दिपक खाडे	विभागीय वन अधिकारी (व्ही.सी.द्वारे)	मुंबई कांदळवन संधारण घटक,उत्तर कोकण
१५.	श्रीमती कांचन ज्ञानोबा पवार	विभागीय वन अधिकारी	मुंबई कांदळवन संधारण घटक,दक्षिण कोकण
१६.	सौ.गिरिजा देसाई	विभागीय वन अधिकारी (व्ही.सी.व्दारे)	चिपळूण
१७.	श्री.सुधीर लक्ष्मण मांजरे	वनपरिक्षेत्र अधिकारी	नवी मुंबई
१८.	श्री.स्टॅलिन डी	संचालक	वनशक्ती (NGO)
१९.	सौ.मनिषा प्रधान	मुख्य पर्यावरण अधिकारी	ठाणे महानगरपालिका, ठाणे
२०.	श्री.सुदेश अ. परब	सहा. आयुक्त, परि -१	नवी मुंबई महानगपालिका, बेलापूर भवन
२१.	श्री.विशाल कदम	सहाय्यक आयुक्त	उल्हासनगर महानगरपालिका
२२.	श्री.जगदीश पाटील	वरिष्ठ नियोजनकार	सिडको
२३.	श्री. दिपक धरवंदे	व.आरेखक	सिडको
२४.	श्री.जगदीश एकनाथ वाळुंजवानी	उप अधीक्षक	सॉल्ट विभाग, मुंबई

२५.	श्री.अनिल वि. पंडित	प्रकल्प कार्यकारी	BOMBAY ENVIRONMENT ACTION GROUP
२६.	डॉ. रेश्मा पितले	शास्त्रज्ञ	BNHS, मुंबई
२७.	SRO-MPCB Ratnagiri	प्रतिनिधी (व्ही.सी.द्वारे)	रत्नागिरी
२८.	पोलिस अधिक्षक	प्रतिनिधी (व्ही.सी.द्वारे)	रत्नागिरी
२९.	श्री.अभिजित भुजबळ	पोलीस निरीक्षक	सुरक्षा शाखा, रायगड
३०.	श्री.विवेक सोनावणे	पोलीस निरीक्षक	काशीमिरा पोलीस स्टेशन
३१.	श्री.अजय गोरड	पोलीस निरीक्षक	सुरक्षा शाखा, पालघर
३२.	श्री.अरुण र.भोर	सहा. पोलीस निरिक्षक	ऑपरेशन कार्यालय, समन्वय मुंबई शहर
३३.	श्री.एम सिद्राम राजमाने	वरीष्ठ पोलीस निरिक्षक	विशेष शाखा (सुरक्षा विभाग), ठाणे शहर आयुक्तालय
३४.	श्री.एस.एन.मुसळे	सहा.पोलीस निरिक्षक	नागरी सुरक्षा शाखा, पालघर
३५.	श्री.नितीन खाडे	सहा.पोलीस निरिक्षक	उरण पोलीस ठाणे, पोर्ट विभाग, नवी मुंबई.
३६.	सौ.सरिता निलकंठ मुसके	सागरी सुरक्षा	सागरी शाखा, पालघर

अ.क्र	विषय	करावयाची कार्यवाही
१	कांदळवन क्षेत्र वन विभागास हस्तांतरीत करणेबाबत चर्चा.	• कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समितीच्या ३१ व्या बैठक दि. २८.१०.२०२४ रोजीच्या सदर विषयाच्या अनुषंगाने मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी जनहित याचिका ८७/२००६ अन्वये पारित केलेल्या कांदळवन क्षेत्राच्या हस्तांतरणांच्या आदेशांबाबत मा.अध्यक्ष व सर्व उपस्थितांचे स्वागत समितीचे सदस्य सचिव यांनी केले. • त्यानंतर, मुंबई कार्यालयाकडे उपलब्ध असलेल्या माहितीनुसार जिल्हानिहाय / शासकीय विभागनिहाय (महसूल तसेच इतर विभाग) संबंधित विभागाच्या अधिपत्याखाली खाली नमुद केलेले कांदळवन क्षेत्र वन विभागास हस्तांतरीत करण्यासाठी प्रलंबित असल्याचे सांगितले.

अ.क्र.	जिल्हा	शासकीय विभाग	क्षेत्र (हेक्टर)	शेरा
१	सिंधुदूर्ग	महसूल	५८.१०	या संदर्भात मा. अध्यक्ष यांनी जिल्हाधिकारी, सिंधुदूर्ग यांना शासकीय जमिनीवरील कांदळवन उर्वरित क्षेत्राची (४९.८५ हेक्टर) मोजणी करुन समितीच्या पुढील बैठकीपूर्वी वन विभाग, सावंतवाडी यांच्या ताब्यात देण्याच्या सूचना दिल्या.
२	रत्नागिरी	महसूल	५७९.०१	या संदर्भात मा. जिल्हाधिकारी, रत्नागिरी यांनी एकूण ५७९.०१ हेक्टर क्षेत्राची मोजणी करण्यात आलेली असून वास्तविक क्षेत्र ४५८.१६ हेक्टर असून सदर क्षेत्र वन विभागास हस्तांतरण करण्यात आलेले असल्याचे सांगितले व कोणतेही हस्तांतरणाची कार्यवाही आमच्या कार्यालयाकडे प्रलंबित नसल्याचे सांगितले. यावर संचालक, वनशक्ती यांनी जवळपास १०० हेक्टर क्षेत्राबाबत तफ़ावत असल्याचे निर्देशनास आणून दिले. त्याबाबत, विभागीय वन अधिकारी, रत्नागिरी यांनी प्रत्यक्ष मोजणीच्या वेळीस खातरजमा करुन घेतले असून पूर्वीच्या वन अधिसूचना (Forest Notification) मध्ये काही दुबार नोंद झाल्यामुळे ही तफावत आढळून येत असल्याचे सांगितले.
३	पालघर	महसूल	१२७७.५८	बैठकीत निवासी उपजिल्हाधिकारी, पालघर यांनी १२७७.५८ हेक्टर क्षेत्रापैकी ८११.०० हेक्टर क्षेत्राची मोजणी पूर्ण झाली असून उर्वरित क्षेत्र उप विभागीय अधिकारी यांच्या स्तरावर मोजणीची प्रक्रिया सुरु असल्याचे सांगितले. याबाबत, मा. अध्यक्ष यांनी सिंधूदुर्ग व रत्नागिरी जिल्ह्याप्रमाणे ड्रोनच्या सहाय्याने उप विभागीय अधिकारी व वन अधिकारी, वन विभाग यांनी एकत्रितरित्या मोजणी करुन अहवाल समितीच्या पुढील बैठकीपूर्वी पाठविण्याच्या सूचना दिल्या.
४	रायगड	JNPA	७०.३३	या संदर्भात मा.अध्यक्ष यांनी रायगड जिल्ह्यातील JNPA कडील ७०.३३ हेक्टर हस्तांतरण क्षेत्राबाबतचे केंद्र शासनास पाठवलेल्या संमती पत्राची प्रत समितीकडे सादर करण्याबाबत सूचना दिल्या व त्याबाबत राज्यस्तरीय समितीस व मा.उच्च न्यायालयास त्याबाबतची प्रत समितीच्या सदस्य सचिव यांना सादर करण्याच्या सूचना दिल्या.
५	ठाणे	महसूल	२.६९	सदर क्षेत्राबाबत मा.जिल्हाधिकारी, ठाणे यांनी २.६९ हेक्टर अतिक्रमण असून त्याबाबतची कार्यवाही विधानसभा निवडणूकीच्या कार्यक्रम पूर्ण होताच कार्यवाही करुन अहवाल सादर करण्यात येईल असे सांगितले.
६	मुंबई शहर	महसूल	२३.६५	या संदर्भात सदर क्षेत्र केंद्र शासनाच्या अंतर्गत सॉल्ट पॅन विभागाच्या ताब्यात असल्याचे सदस्य सचिव यांनी सांगितले तसेच, मा.उच्च न्यायालयाच्या आदेशानूसार सदर क्षेत्र हस्तांतरण करण्याचे अनिवार्य असून याबाबत, जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर व सॉल्ट पॅन विभागाने त्याबाबत कार्यवाही करुन त्याबाबतचा अहवाल समितीच्या पुढील बैठकीपूर्वी देण्याबाबत निर्देश दिले.
		एकूण	२०११.३६	